

EESTI JA ROOTSI NOORSUGU - ERINEVUSI JA SARNASUSI.

Kui kellegi ülesandeks on võrrelda noori omavahel nende õppimise, käitumise, huvide, harrastuste jne. seisukohalt, siis tavaliselt esineb vaid kaks hinnangut: üks on hea ja teine on halb. Kujutlege nüüd endale suurt valget paberit, mis on poolitatud kaheks: ühele poolele on kirjutatud eesti noorus ja teisele rootsi noorus. Teie ülesandeks on võrrelda mõlemat noorust ja kui leiате midagi head siis tähistada see plussiga, kui halba, siis miinusega. Kuidas näeb see leht pärast täitmist välja? Käsi südamele, sellel poolel, kuhu on märgitud eesti noorus, kas te ei usu, et seal esineb ainult plusse ja rootsi nooruse poolel ainult miinuseid. See oleks kergekäeline teguviis.

Meie ülesandeks on aga, nagu nähtub ka mu ettekande teemist, erapooletult selgitada mõlema nooruse erinevusi ja sarnasusi. Olen 6 aastat õppinud eesti algkoolis, sama palju rootsi koolis, 8 aastat tegelnud gaidlusega ja saan seetõttu kõnelda ainult oma tähelepanekute ja kogemuste põhjal.

"Inimene on oma ümbruse produkt." Veel enam käib see nooruse kohta. Me näeme ja puutume iga päev ^{kokku} suurlinna noorusega ja suurlinna mõju on tihti negatiivne. Nii esindab siine noorus suurlinna noorte tüüpilisi tunnuseid: nõrk keskenduse võime, hajutatud tähelepanek, üldine rahutu olek iseloomus ja käitumises; seda olen võinud märgata aastate kestel koolis ja väljaspool kooli. Uue ümbruse mõju ei ole ~~ka~~ seni veel eesti noorusele oma pitsatit vajutanud, aga kui meil tuleb siia jääda pikemaks ajaks, ~~siis~~ siis ei pääse meiegi sellest. Rootsi rahvas on saanud pikemat aega rahus elada ja see peegeldub ka rootsi nooruse hoiakust. Peaaegu täielik muretu olek võiks neid iseloomustada kõige enam. Muretsemise puudumine eilse, tänase ja homse pärast esineb silmapaistvalt. Uue ümbruse mõju asemel kannab eesti noorus oma näol meie rahva saatuse pitsatit. Muretsemise ~~järele~~ ja kohustuste koorem lasub eesti noorte õlgadel. Suur mure on ju ikka sellepärast, et eesti noor koolis hästi edasi jõuaks. Koolis mitte edasijõudmine ja sealt väljalangemine ei ole rootsi noorusele madalamates realkooliklassides eriliseks probleemiks. Peale otsese koolitöö veel mitmesuguste kohustuste täitmine on eesti noorusele omane iseloomujoon, mis puudub enamikul rootsi noortest.

Aga erinevuste kõrval esineb ka sarnasusi. Nii leidub noorusele omast entusiasmi mõlemal. Näiteks spordientusias on ühine, mõningad erinevused võivad esineda ainult temperamendis. Lugemis- ja kätetööbi vaeval ühte viisi mõlemat noorust. Alaline rahapuudus esineb mõlema juures. Vähesed taskuraha pärast nurisevad nii eesti kui rootsi noored.

Aga lõpuks olgu esile tõstetud kõige suurem sarnasus eesti ja rootsi noorte vahel. Õnnelikuks tahavad mõlemad saada. Salapärane igatsus isikliku õnne järele on ühiseks jooneks. Gustav Suitsu luuletus "Nooruse unenägu" võiks käia sama hästi rootsi nooruse kohta.

Noor olla on kevadet rinna sees kanda
ja kevade kohinat kuulda,
kui sõuavad lootuste, ihade randa
veed ärganud, vahused, voogsad.
Ja põue sees midagi tuksub ja tuikab,
ja soonte sees lainetab meri.
Ja südames midagi hüüab ja huikab,
ja silmis on igatsusmeri.